

STUDIU DESCRIPTIV PRIVIND SITUAȚIA EPISOADELOR DE SPITALIZARE ÎN CAZUL PACIENȚILOR INFECTAȚI CU VIRUSUL IMUNODEFICIENȚEI UMANE ÎN ROMÂNIA

Carmen SASU¹, cercetător științific, medic SPM
Marius CIUTAN¹, cercetător științific, medic SPM
Simona MUȘAT¹, medic specialist boli infecțioase

¹ Școala Națională de Sănătate Publică, Management
și Dezvoltare Profesională București

Infecția cu virusul imunodeficienței dobândite umane, una dintre gravele probleme de sănătate publică la nivel mondial, SIDA fiind una dintre cele mai letale boli infecțioase, a reprezentat o problemă și pentru societatea și sistemul medical românesc. În perioada actuală, se înregistrează și în țara noastră un trend descrescător, însă valorile incidenței în special la persoanele tinere 20-49 ani se mențin încă ridicate, impunând măsuri mai energice în vederea combaterii acestui flagel.

Cuvinte cheie: HIV, evoluție, Romania

INTRODUCERE

Infecția cu virusul imunodeficienței umane dobândite reprezintă una dintre gravele probleme de sănătate publică la nivel mondial, SIDA fiind una dintre cele mai letale boli infecțioase, ocupând locul șase, ca și cauză de deces în lume [1]. Conform UNAIDS, în anul 2019 existau pretutindeni în lume circa 38 milioane persoane HIV pozitive, din care 36,2 milioane adulți și 1,8 milioane copii. Cazurile incidente în 2019 au fost 1,7 milioane, din care 1,5 milioane erau adulți, cifră în scădere cu 23% față de anul 2010. Țările cu cea mai mare pondere a persoanelor HIV pozitive sunt cele cu nivel economic mediu sau redus, spre exemplu în anul 2019, 54% dintre cei pozitivi trăiau în Africa de est și sud, 13% în Africa centrală și de vest, 15% în Asia și regiunea Pacific și 6% în Europa vestică, centrală și America de Nord. Mortalitatea datorată acestei infecții s-a redus față de nivelul ridicat din anul 2004, cu aprox 60%. În anul 2019 s-au înregistrat 690000 decese, mult mai puține față de anul 2010 spre exemplu, când s-au înregistrat 1,1 milioane decese [2].

Și în Europa transmisia virusului deși prevenibilă, continuă, datele statistice pentru 2018 arată 141552 cazuri incidente în 50 din cele 53 țări din regiunea Europeană, incluzând 26164 cazuri noi din Uniunea Europeană, ceea ce reprezintă o rată brută de 16,2/100000 locuitori. Distribuția numărului de cazuri este diferită de la o regiune la alta, regiunile estice au înregistrat valori mai ridicate, 44,8/100000 locuitori și iar cele vestice și Uniunea Europeană mai scăzute (6, respectiv 5,6/100000 locuitori). În regiunea Central Europeană valoarea ratei a fost cea mai redusă, 3,3/100000 locuitori. Față de anul 2009, trendul în cazul raportării cazurilor noi de infectare a fost unul ușor descrescător, în multe dintre țările Uniunii Europene acest lucru se confirmă, dar în alte țări, ratele privind cazurile diagnosticate au crescut, la valori aproape duble – spre exemplu în Malta, Bulgaria, Croația, Cipru, Ungaria, Islanda și Slovacia. Referitor la cazurile nou diagnosticate de boală, SIDA a fost diagnosticată la 14227 persoane din 48 dintre țările Regiunii Europene, având o rată de 2/100000 locuitori. Dintre acestea, 76% au fost diagnosticate în Est, unde rata a fost de 10,5/100000 locuitori, 18% în Vest cu o

rată de 0,6/100000 și 6% în Centru cu o rată de 0,4/100000 locuitori. Rata cazurilor nou diagnosticate de SIDA între anii 2009-2018 rămâne stabilă per ansamblu, dar cu variații regionale, aproape dublă în Est (de la 6 la 11/100000 locuitori) [3].

La nivelul anului 2016, România s-a înscris în rândul țărilor cu o incidență între 2 și 5‰, împreună cu țări precum Norvegia, Suedia, Finlanda, Germania, Danemarca, Olanda, Polonia, Austria, Slovacia, Cehia, Ungaria, Croația și Bulgaria, o valoare redusă comparativ cu state precum Estonia, Letonia, Irlanda și Portugalia care au înregistrat cifre între 10 și 20‰. Tendința per ansamblu a fost una ușor descrescătoare pe perioada 2007-2016. Un factor cu impact negativ regăsit atât la noi cât și în Lituania a fost prezența coinfecției HIV/TBC, față de media europeană a prevalenței de 17%, în România înregistrându-se valori mai mari decât dublul acesteia. În anul 2018 prevalența infecției HIV a fost de 0,1%, un număr de 16000 persoane fiind seropozitive. Incidența bolii a fost de 660 cazuri noi, 0,03‰, iar incidența coinfecției HIV/TBC de 1,9‰. Mortalitatea datorată SIDA a fost la nivelul anului respectiv de mai puțin de 200 persoane. Tendința îmbolnăvirilor a fost una descrescătoare față de anul 2010, numărul de cazuri noi scăzând de la 730 la 660. Și numărul cazurilor de coinfecție HIV/TBC a scăzut de la incidență 4,1‰ în 2007 la o incidență 1,9‰ în 2016, datorită reducerii numărului de cazuri de TBC în România. Cel mai mare număr de cazuri s-a înregistrat la bărbați, la grupa de vârstă 25-29 ani, cele mai multe cazuri în 2017 observându-se în Ilfov (252 adulți și 3 copii), Constanța (37 adulți), Mureș (23), Cluj și Argeș (câte 21 cazuri), Timiș (18) și Iași (16 adulți și 1 copil) [4]. Din perspectiva faptului că infecția cu HIV deși înregistrează o tendință descrescătoare la nivel global este una gravă, cu implicații negative asupra sănătății și bunăstării individului, dar și societății, SNSPMPDSB a realizat un studiu referitor la situația episoadelor de spitalizare a pacienților seropozitivi din România anilor 2015-2019, ale cărui rezultate vor fi prezentate în cele ce urmează. → 21

OBIECTIV

Identificarea la nivel național, regional și local a distribuției geografice a episoadelor de spitalizare a pacienților infectați cu virusul HIV, precum și evoluția temporală a numărului acestora, în perioada 2015-2019.

METODOLOGIE

S-a realizat un studiu descriptiv, retrospectiv, care a utilizat date din Baza de Date DRG Național, date raportate în regim de spitalizare continuă de către spitalele din România aflate în relație contractuală cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate. În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 1782/576/2006 privind înregistrarea și raportarea statistică a pacienților care primesc servicii medicale în regim de spitalizare continuă și spitalizare de zi, cu completările și modificările ulterioare, SNSPMPDSB colectează și prelucrează setul minim de date la nivel de pacient pentru cazurile tratate în regim de spitalizare continuă și de zi.

Datele utilizate în acest studiu au fost raportate în perioada 2015-2019. S-a urmărit analiza datelor privind episoadele de spitalizare a pacienților HIV pozitivi în România, în spitalele menționate anterior (internări în regim de spitalizare continuă). Datele au fost selectate utilizând clasificarea ICD-10-AM, s-au extras și analizat înregistrările din foile de observație care au avut cel mai frecvent ca diagnostic principal unul dintre codurile: B20 (Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli infecțioase și parazitare), B22 (Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli specificate), B23.8 (Boala prin HIV asociată cu alte afecțiuni specificate), B24 (Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] nespecificate). Pe lângă acestea, au fost incluse în analiză și o multitudine de alte coduri ale altor diagnostice principale ale unor afecțiuni infecțioase, maligne, fracturi, etc prezentate de pacienții HIV pozitivi, afecțiuni pentru care aceștia au fost spitalizați.

În conformitate cu prevederile Legii 190/2018 și ale Art. 13 din Regulamentul UE nr. 679/2016, datele cu caracter personal se șterg în momentul transmiterii către SNSPMPDSB, iar identificarea persoanelor în scopul analizei se face pe baza CNP criptat.

Vârsta pacienților a fost calculată în ani împliniți, ca diferență între data internării și data nașterii.

Datele au fost procesate cu ajutorul programului software SQL Server Management Studio Express 2005, prelucrarea și analiza ulterioară s-a realizat folosind programele SPSS și Excel. Analiza s-a realizat în funcție de o serie de variabile demografice și socioeconomice, cum ar fi sexul pacientului, vârsta, durata spitalizării etc, informații incluse în setul minim de date raportat în sistemul DRG de către spitale. Interpretarea și prezentarea s-a realizat sub formă de tabele și grafice.

REZULTATE

Ulterior prelucrării și analizei datelor din baza DRG s-a realizat interpretarea datelor în raport cu o serie de variabile demografice și caracteristici socioeconomice (sex, vârstă, durata de spitalizare, rata mortalității intraspitalicești, starea la externare) urmărind distribuția geografică și evoluția temporală a episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, din spitalele din țara noastră, în perioada 2015-2019.

1. Număr total de episoade de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, înregistrat în România, în perioada 2015-2019

Numărul total al episoadelor de internare în regim de spitalizare continuă pentru pacienții infectați cu virusul HIV înregistrat în România, în perioada 2015-2019 a fost de 343518, reprezentând aproximativ 1,7% din totalul celor raportate la nivel național din această perioadă. Numărul total al pacienților infectați, care au fost spitalizați în perioada de studiu a fost de 25609, numărul mediu de episoade de spitalizare/pacient fiind de 13,4, în cei cinci ani de observație.

2. Evoluția temporală a episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi în România, în perioada 2015-2019

Evoluția temporală a episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi în această perioadă se poate observa în graficul nr.1. Tendința a fost una descrescătoare, cu excepția anului 2017, când s-a evidențiat o creștere cu aprox 2% față de numărul înregistrat în anul 2015. În anul 2019 numărul episoadelor de spitalizare a scăzut cu aprox 8% față de anul inițial.

3. Distribuția episoadelor de spitalizare pentru pacienții HIV pozitivi, în funcție de secția de externare și diagnosticul principal la externare

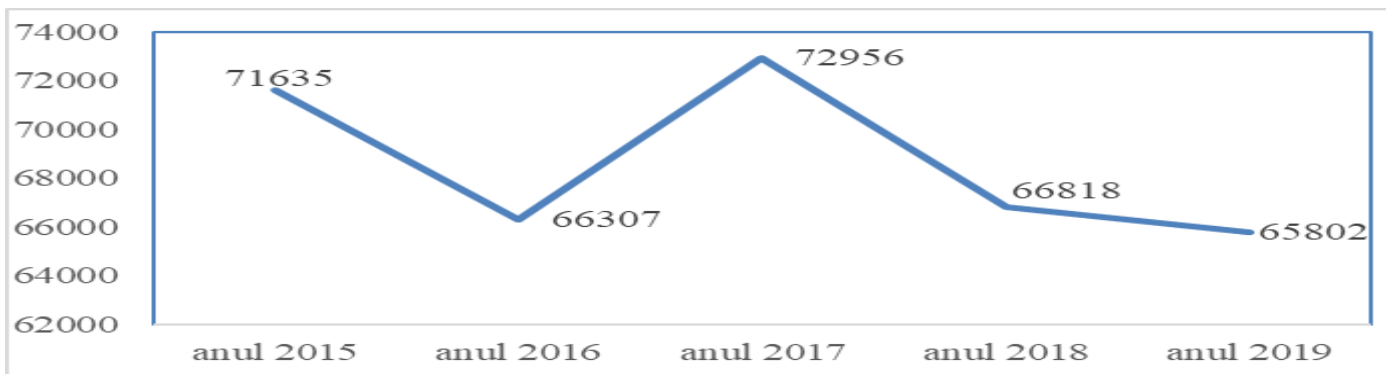
Cele mai multe episoade de spitalizare pentru pacienții HIV pozitivi s-au înregistrat, așa cum era așteptat, pe secțiile de HIV/SIDA (60%) sau de boli infecțioase (31%), restul revenind celorlalte tipuri de secții, dintre acestea cel mai frecvent observate au fost cele de obstetrică ginecologie (testarea gravidelor), pneumoftiziologie, secțiile de psihiatrie acută, boli infecțioase copii și secțiile de cronici. Ca și diagnostic principal la externare, cel mai frecvent au fost observate următoarele: Boală prin HIV asociată cu alte afecțiuni specificate (38%), Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli infecțioase și parazitare (36,5%), Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli specificate (13%), Bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] nespecificate (3,5%).

4. Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, la nivel regional și local, în perioada 2015-2019

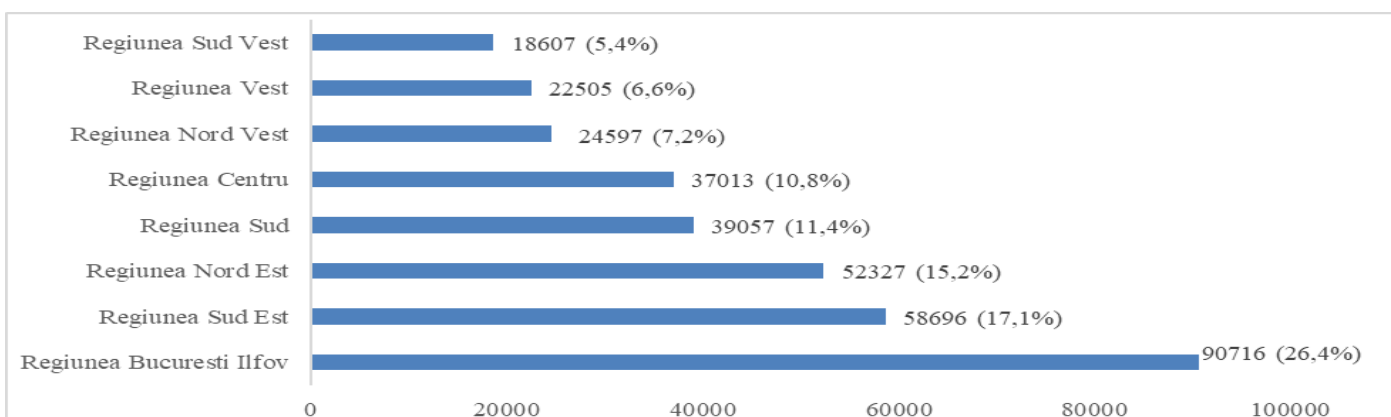
La nivel regional, cele mai multe episoade de spitalizare pentru pacienții HIV pozitivi s-au înregistrat în perioada de studiu în regiunile București-Ilfov (26% din totalul național), Sud-Est (17%) și Nord-Est (15% din totalul național). Regiunile Sud-Vest și Vest au înregistrat cele mai puține episoade de spitalizare prin acest diagnostic principal, sub 7% fiecare - grafic nr.2.

Raportat la numărul de locuitori ordinea descrescătoare a regiunilor care au înregistrat episoade de spitalizare ale pacienților HIV pozitivi a fost: regiunea București-Ilfov (39,14 episoade/1000 loc), regiunea Sud Est (24,59 episoade/1000 loc), regiunea Nord Est (16,4 episoade/1000 loc), regiunea Centru (15,97 episoade/1000 loc), regiunea Sud (13,39 episoade/1000 loc), Vest (12,68 episoade/1000 loc), Sud Vest (9,69 episoade/1000 loc) și Nord Vest (9,64 episoade/1000 loc) grafic nr.3.

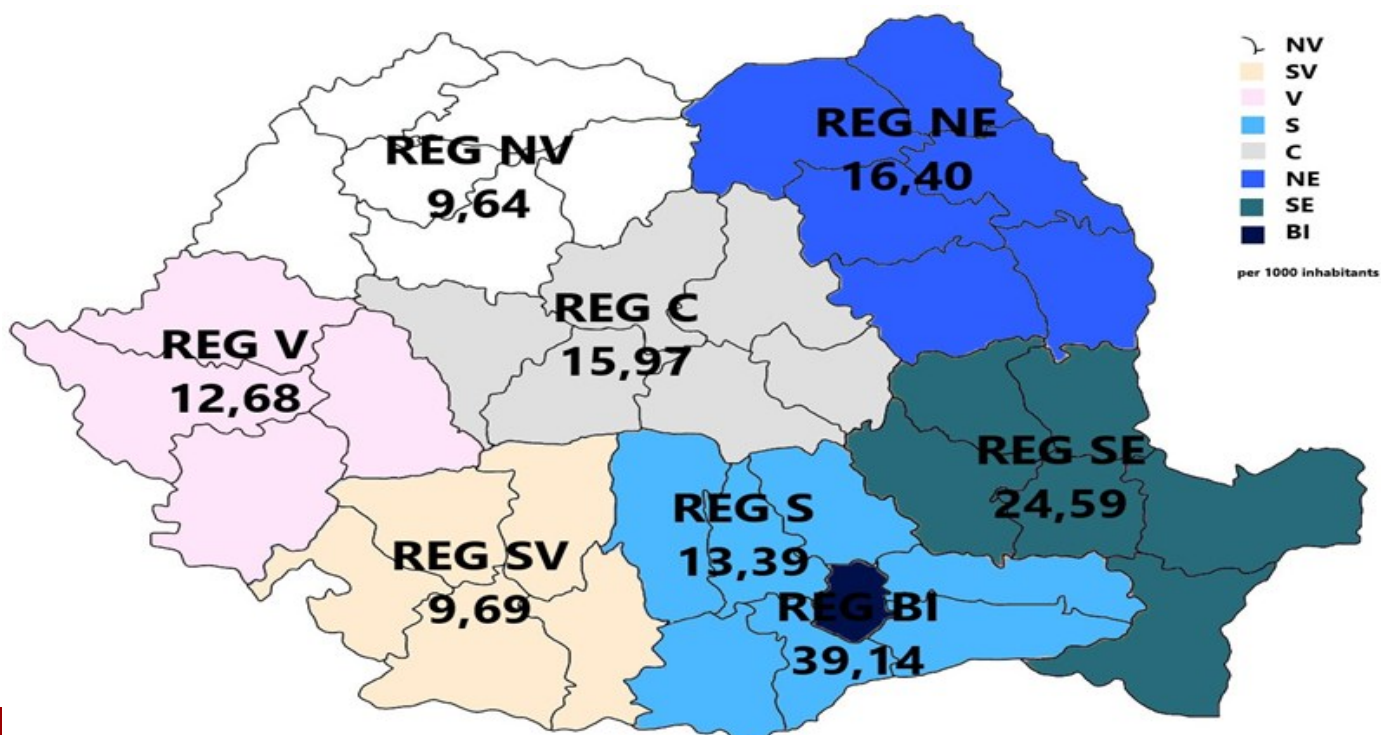
Grafic nr.1 Evoluția numărului total de episoade raportate în regim de spitalizare continuă, la pacienții HIV pozitivi, înregistrat în perioada 2015-2019, la nivel național

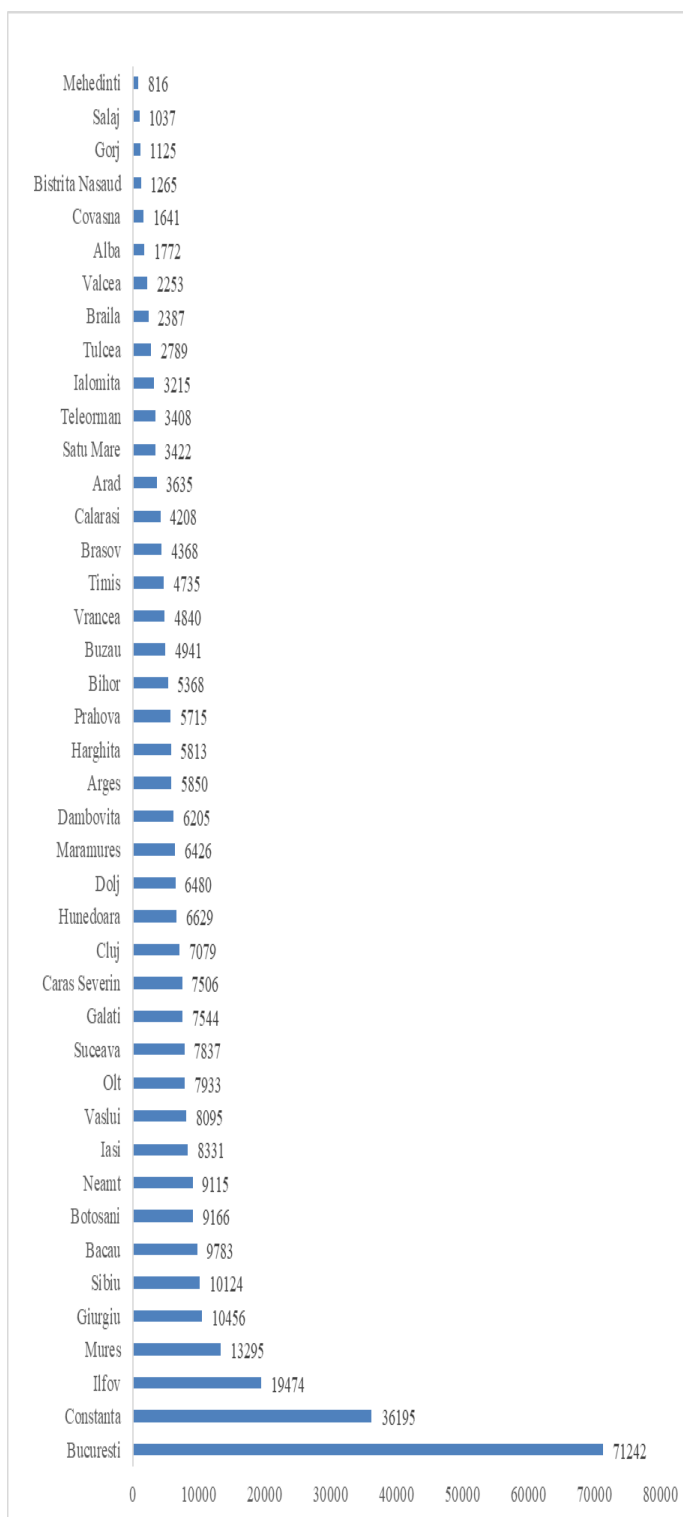
Grafic nr.2 Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, la nivel regional în România, în perioada 2015-2019

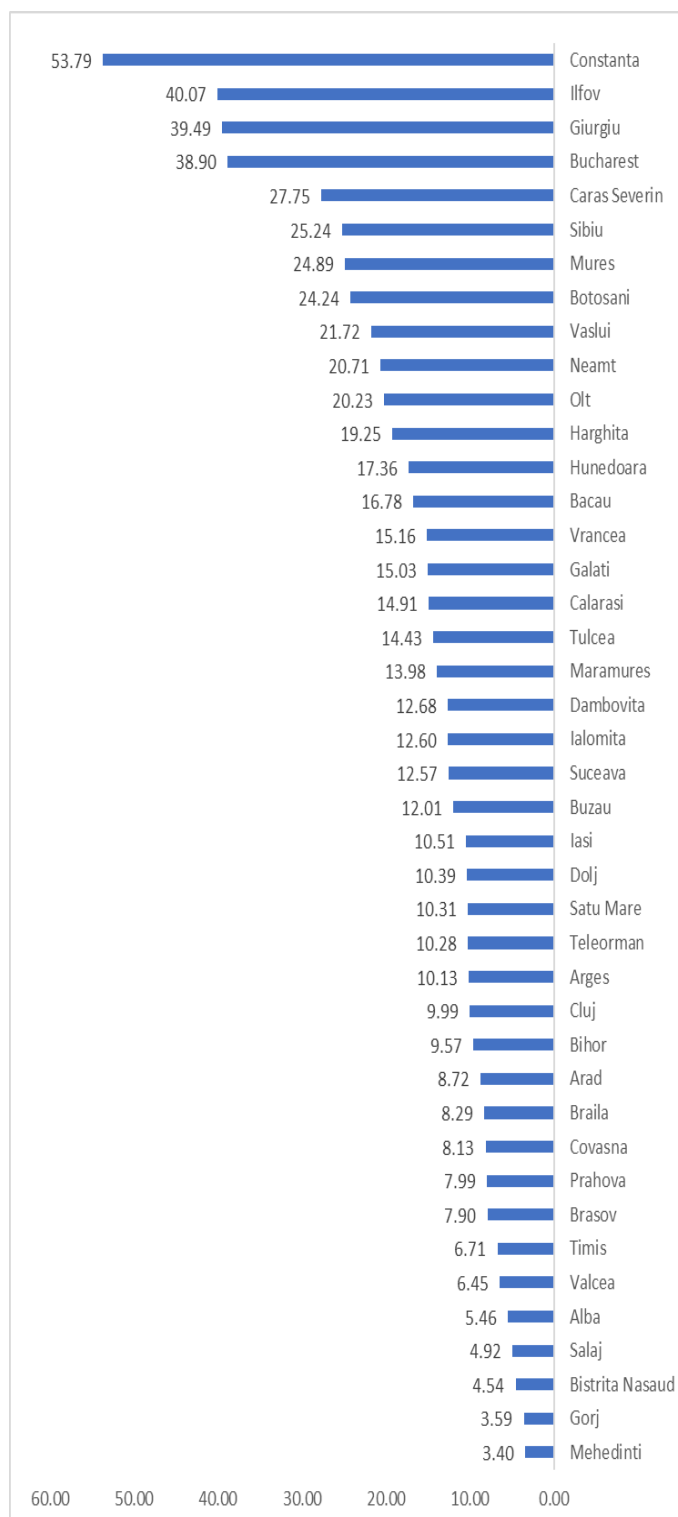
Grafic nr. 3 Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, în funcție de populație, în România, între 2015-2019

Grafic nr.4 Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, la nivel local/județean, România, în perioada 2015-2019

Grafic nr. 5 Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, la nivel local/județean, în funcție de populația fiecărui județ, 2015-2019

La nivel local cele mai multe episoade de spitalizare s-au înregistrat între 2015-2019 în municipiul București, județele Constanța, Ilfov, Mureș, Giurgiu și Sibiu, la polul opus aflându-se județele Mehedinți și Sălaj, cu cele mai puține episoade de spitalizare (grafic nr.4).

Raportat la populația fiecărui județ, se observă din graficul nr 5 o schimbare a clasamentului, pe primele locuri figurând județele Constanța, Ilfov, Giurgiu, iar pe ultimele locuri figurează județe precum Gorj și Mehedinți.

5. Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, în funcție de genul pacientului

Din totalul numărului episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi la nivel național, analiza datelor indică faptul că cele mai multe au aparținut sexului masculin (55,2% din total) – grafic nr. 6.

Evoluția numărului episoadelor de spitalizare pe parcursul perioadei de studiu a fost una descrescătoare în special în cazul femeilor, în anul 2019 descreșterea numărului de internări în regim de spitalizare continuă față de anul 2015, fiind de 16%, comparativ cu o foarte mică reducere de numai 2% în cazul bărbaților.

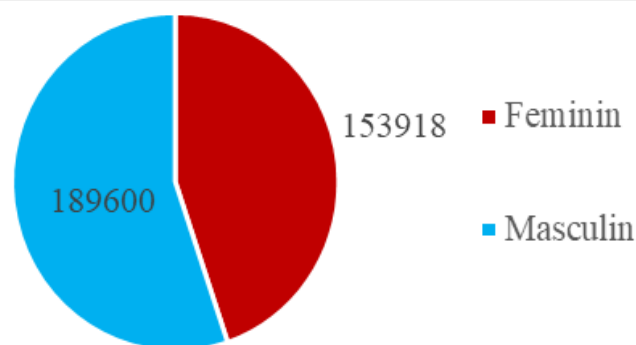
Studiul distribuției numărului episoadelor de spitalizare în funcție de genul pacientului indică faptul că cele mai multe internări s-au produs în București și județele Constanța și Ilfov în cazul bărbaților și în București și județele Constanța și Mureș în cazul femeilor. Zona cu cel mai mic număr de episoade de internare a fost pentru ambele sexe județul Mehedinți, dar în cazul bărbaților numărul de internări a fost de aproape 3 ori mai mare față de cel al femeilor.

6. Distribuția episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, în funcție de vârsta pacientului

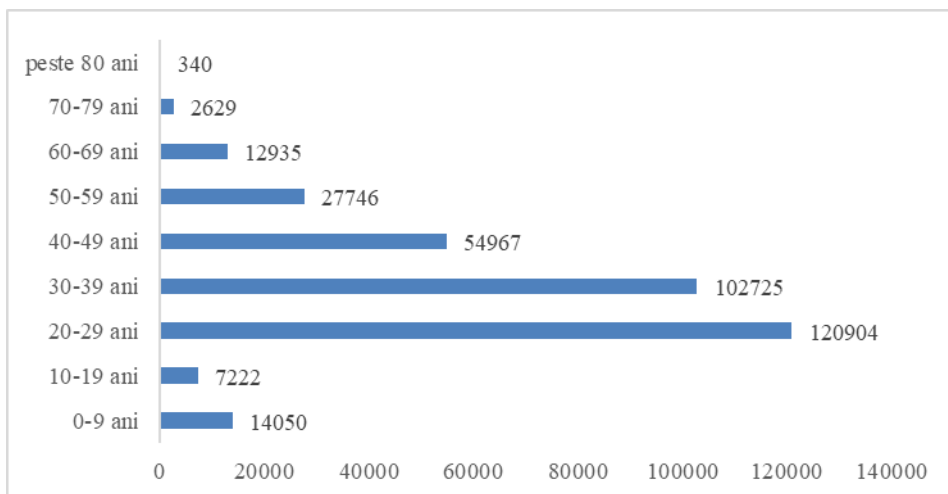
Analiza datelor pe grupe de vârstă indică faptul că la nivel național, pentru întreaga perioadă de studiu, cele mai multe episoade de spitalizare s-au înregistrat la categoriile de vârstă tinere, respectiv 20-29 ani (35% din total național) și 30-39 ani (30%). Un procent important se înregistrează și la grupa 40-49 ani (16%), iar la copii cel mai ridicat procent îl prezintă categoria 0-9 ani (4% din total), din rândul acestora, copiii sub vârsta de un an au ponderea cea mai ridicată – graficul nr. 7.

Din punct de vedere al evoluției numărului episoadelor de spitalizare, este dificilă extragerea unor concluzii clare, deoarece, în intervalul de 5 ani analizat, pacienții au trecut dintr-o grupă de vârstă în alta. Astfel, de exemplu, dacă la nivelul anului 2015 cea mai mare pondere o aveau pacienții aparținând grupei de vârste 20-29 ani (supra-viețuitorii ai "cohortei românești"), în 2019 cei mai mulți pacienți se situau în grupa de vârstă 30-39 ani (fiind vorba probabil despre aceiași supraviețuitori, care au împlinit alte vârste) – grafic nr. 8.

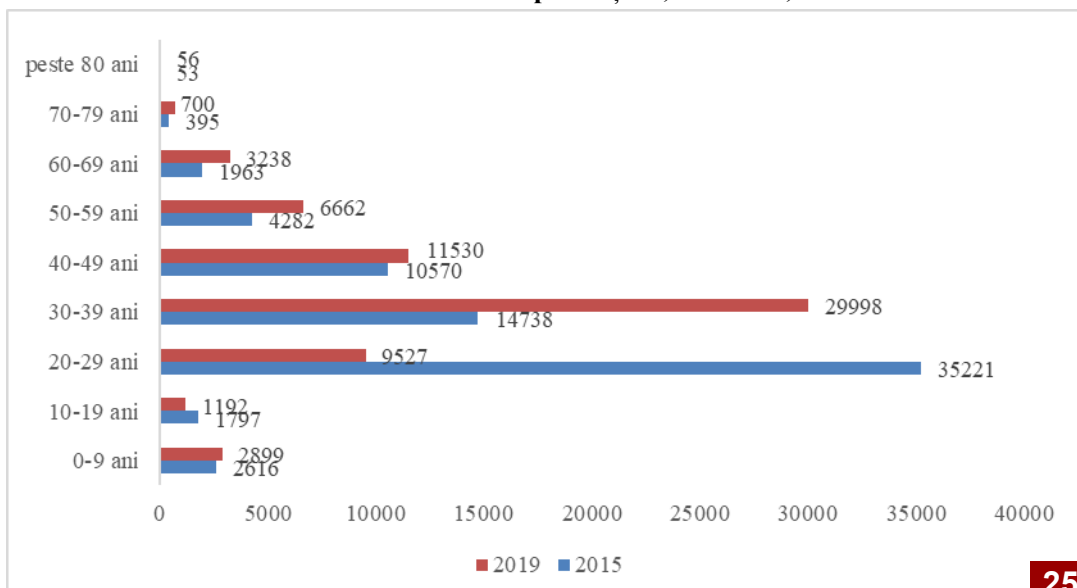
Grafic nr.6 Numărul episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, în funcție de genul pacientului, în România, în perioada 2015-2019

Grafic nr.7 Distribuția numărului episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, în funcție de grupele de vârstă ale pacienților, România, 2015-2019

Grafic nr. 8 Evoluția numărului episoadelor de spitalizare a pacienților HIV pozitivi, în funcție de grupele de vârstă ale pacienților, România, 2019 versus 2015

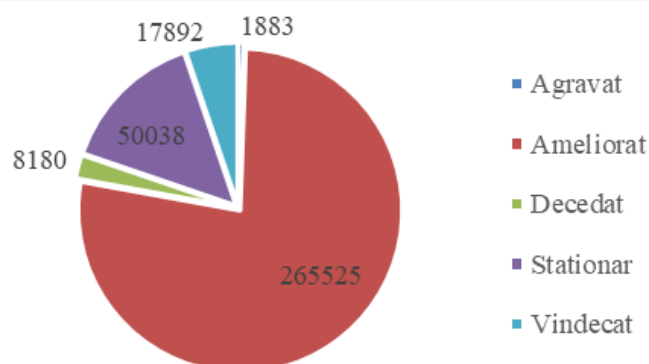

La grupa de vârstă 0-9 ani cele mai multe cazuri spitalizate s-au înregistrat în București și județele Ilfov, Cluj, Dâmbovița, iar cele mai puține în județele Botoșani, Bacău și Hunedoara (sub 30 de episoade). Peste 60 de ani bolnavii au fost spitalizați cu acest diagnostic mai ales în București, județele Cluj și Dâmbovița, cele mai puține internări survenind în județele Covasna, Harghita, Gorj și Arad, sub 100 episoade de spitalizare în întreaga perioadă.

7. Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, în funcție de durata medie a internării. Durata medie a spitalizării în cazul episoadelor de internare pentru pacienții HIV pozitivi în regim de spitalizare continuă a fost în perioada 2015-2019 de 8,28 zile, variind de-a lungul perioadei de studiu, valoarea maximă a fost înregistrată în anii 2015 (8,9 zile) și 2016 (8,86 zile) scăzând în anul 2019 la valoarea de 7,8 zile, tendința fiind una lent și continuu descrescătoare. Cea mai mare valoare medie a spitalizării s-a înregistrat în cazul pacienților HIV pozitivi internați pe secțiile de psihiatrie cronice (lungă durată)– 151 zile, de asemenea cu o tendință descrescătoare față de anul inițial, secțiile de pneumoftiziologie aduși și copii înregistrând valori peste o lună (45,5, respectiv 37,6 zile). Cele mai mari durate medii de spitalizare s-au înregistrat în spitalele pentru acuti din județele Prahova (16,5 zile), Botoșani (13,3 zile), Ilfov (12,8 zile) și Constanța (10,2 zile), iar cele mai mici în Iași (3,8 zile), Galați (4,3), Cluj (4,7 zile) și Alba (4,8 zile).

8. Distribuția episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, în funcție de starea la externare a pacientului și rata mortalității intraspitalicești. În funcție de starea la externare a pacientului analiza datelor indică faptul că din numărul total de episoade raportate în regim de spitalizare continuă în cazul pacienților HIV pozitivi, cea mai mare parte a pacienților s-a externat în stare ameliorat (77% din total). 15% dintre pacienți s-au externat ca staționar, iar procente mici, sub 2,4% au decedat sau au fost înregistrați ca agravat (0,5%)– grafic nr .9. Rata calculată a mortalității intraspitalicești a fost pe întreaga perioadă de studiu de 2,4%, cu o tendință lent descrescătoare din 2015, de la o valoare de 2,54% la o valoare de 2,05% în 2019, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2016 – 2,77%, iar cea mai mică în anul 2019, cu un sfert mai redusă față de cea mai mare valoare observată.

Grafic nr. 9 Numărul episoadelor de spitalizare în cazul pacienților HIV pozitivi, în funcție de starea la externare a pacienților, în România, în perioada 2015-2019

Cele mai multe decese s-au înregistrat la bărbați, de 2,4 ori mai mult față de femei, la persoanele din grupele de vârstă 30-39 ani (33% din total decese), 20-29 ani (29%) și 40-49 ani (22%).

9. Cele mai frecvente 20 de patologii asociate infecției HIV/SIDA la nivelul lotului, 2015-2019

Au fost selectate primele 20, cele mai frecvente diagnostice secundare înregistrate la pacienții HIV pozitivi pentru întreg intervalul analizat și s-a realizat Graficul nr. 10. Pentru pacienții din lotul studiat au fost raportate cu frecvență mai mare patologii de tipul hepatitelor virale, infecțiilor de tract urinar sau tract respirator, precum și tulburări de alimentație. Deși în acest top nu apare tuberculoza, este de menționat că în lotul studiat patologia de acest tip reprezintă cca. 1,2% din totalul diagnosticelor secundare (forme de tuberculoză pulmonară, miliară, a sistemului nervos, ganglionară etc.)

CONCLUZII.

Între anii 2015-2019, în spitalele din România, un procent de 1,7% din totalul episoadelor de spitalizare în regim de spitalizare continuă a fost înregistrat de pacienții HIV pozitivi. Numărul pacienților spitalizați în această perioadă a fost de 25609, numărul mediu de episoade de spitalizare/pacient fiind de 13,4 episoade.

Peste 90% dintre episoadele de internare au aparținut secțiilor de HIV/SIDA sau infecțioase restul pacienților fiind internați pe alte tipuri de secții (în special pneumoftiziologie și psihiatrie, iar ca diagnostic principal la externare, cel mai frecvent au fost observate boală prin HIV asociată cu alte afecțiuni specificate, bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli infecțioase și parazitare, bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] asociate cu alte boli specificate sau bolile prin virusul imunodeficienței umane [HIV] nespecificate (3,5%).

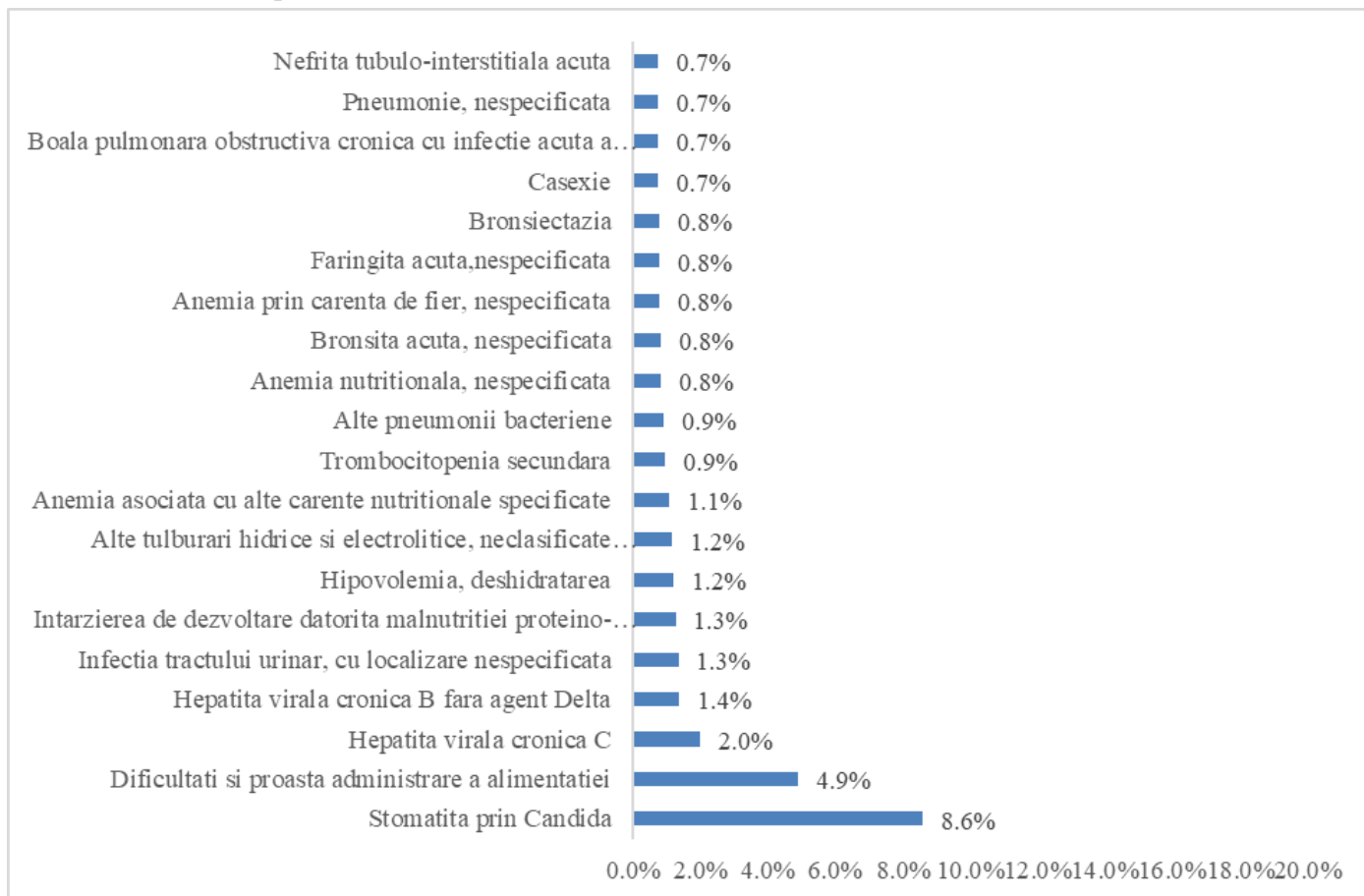
Tendința evolutivă a spitalizărilor de-a lungul perioadei de studiu a fost una ușor descendentă, numărul spitalizărilor reducându-se cu aprox 8% în anul 2019 față de anul 2015. Ca distribuție spațială, majoritatea pacienților internați au provenit din regiunile București-Ilfov, Sud-Est și Nord-Est, județele cel mai bine reprezentate din acest punct de vedere fiind pe lângă municipiul București, județele Constanța, Ilfov, Mureș, Giurgiu și Sibiu, iar raportat la numărul locuitorilor ordinea a fost: Constanța, Ilfov, Giurgiu.

Cel mai frecvent afectat a fost sexul masculin, iar ca evoluție a numărului episoadelor de internare de-a lungul perioadei de studiu tendința a fost una descrescătoare, mai accentuată de 8 ori în cazul femeilor comparativ cu bărbații. Referitor la zonele de proveniență ale pacienților, cele mai multe internări s-au produs în București și județele Constanța și Ilfov în cazul bărbaților și în București și județele Constanța și Mureș în cazul femeilor.

Din punct de vedere al vârstei pacienților, cele mai multe episoade de spitalizare s-au înregistrat la categoriile de vârstă tinere, persoanele între 20-49 ani reprezentând peste 80% din numărul spitalizărilor, iar la copii cel mai ridicat procent îl prezintă categoria 0-9 ani,

Grafic nr. 10. Ponderea primelor 20 de diagnostice secundare ca frecvență, identificate la pacienții cu infecție HIV/SIDA, în România, în perioada 2015-2019

din rândul acestora, copiii sub vârsta de un an având ponderea cea mai ridicată. În ultimul an față de anul inițial, frecvența spitalizărilor la grupa de vârstă 20-29 ani, cea mai afectată grupă de vârstă, s-a redus de aproape 4 ori.

Durata medie a spitalizării la nivel național, pentru întreaga perioadă de studiu a fost de 8,28 zile și a înregistrat o reducere valorică de-a lungul timpului, cu mai mult o zecime față de valoarea cea mai mare, observată în anul 2015. Cele mai mari valori, s-au înregistrat în cazul secțiilor de psihiatrie și pneumoftiziologie adulți și copii. Duratele medii de spitalizare cele mai mari s-au înregistrat în spitalele pentru acuți din județele Prahova, Botoșani, Ilfov și Constanța, iar dintre diagnosticele principale la externare ale pacienților HIV pozitivi care au înregistrat spitalizare prelungită putem aminti: Alte forme de tuberculoză ale căilor respiratorii fără mențiunea de confirmare bacteriologică sau histologică, Alte tuberculoze miliare,

Bronșita acută datorită streptococilor, Tuberculoza pulmonară, confirmată numai prin culturi, Tuberculoza sistemului nervos, nespecificată.

Cea mai mare parte a pacienților s-a externat în stare ameliorat, iar procente mici, sub 2,4% au decedat sau au fost înregistrați ca agravat. Rata calculată a mortalității intraspitalicești a înregistrat o tendință descrescătoare din 2015, în 2019 observându-se o reducere cu un sfert față de cea mai crescută valoare observată în anul 2016.

Cele mai multe decese s-au înregistrat la bărbați, de 2,4 ori mai mult față de femei, la persoanele între 20 și 49 ani. Cele mai frecvente patologii asociate ale pacienților din lotul studiat au fost de tipul hepatitelor virale, infecțiilor de tract urinar sau tract respirator, precum și tulburări de alimentație, iar toate formele de tuberculoză însumate totali-zează cca. 1,2% dintre diagnosticele lor secundare.

Bibliografie

1. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK525184/>
2. <https://www.hiv.gov/hiv-basics/overview/data-and-trends/global-statistics>
3. HIV/AIDS surveillance in Europe, 2019-2018 data, Surveillance Report <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/HIV-annual-surveillance-report-2019.pdf>
4. <https://insp.gov.ro/sites/cnepss/wp-content/uploads/2018/11/Analiza-de-situatie-hiv-2018.pdf>